

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ammatillisen koulutuksen yksikkö
16.06.2010

Asia: Järjestämisluvan myöntäminen 1.8.2010 vakinaisena alkavaan ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaan ja valmistavaan koulutukseen, ammattistarttiin

Ammattistarttikoulutuskokeilu ja koulutuksen vakinaistaminen

Opetusministeriö käynnisti vuonna 2006 ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen kokeilun, ammattistartin. Kokeilussa on noudatettu Opetushallituksen 15.5.2006 vahvistamaa ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen kokeiluohjelmaa sekä opetussuunnitelman perusteluonnosta. Opetusministeriö myönsi ammattistarttiin kokeiluluvan 56 koulutuksen järjestäjälle. Kokeilu käynnistyi 1.8.2006 ja päättyi viimeistään 31.7.2010. Viisi luvan saanutta koulutuksen järjestäjää ei aloittanut kokeilukoulutusta.. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien fuusiot vähensivät myös koulutuksen järjestäjien lukumäärää, joten tammikuussa 2010 kokeilukoulutuksen järjestäjiä oli 43.

Ammattistartti vakinaistettiin ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta annetulla lailla (892/2009), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Lakia sovelletaan syksyllä 2010 alkavaan ammattistarttikoulutukseen. Lain 3 §:n 2 momentin mukaan ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen edistämiseksi ja opiskeluvalmiuksien vahvistamiseksi voidaan järjestää ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta. Koulutuksen laajuudesta, tavoitteista ja arvioinnista säädettiin tarkemmin 17.12.2009 annetulla valtioneuvoston asetuksella (1137/2009) ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta. Koulutuksen laajuus on vähintään 20 ja enintään 40 opintoviikkoa. Opetushallitus hyväksyi ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteet helmikuussa 2010. Määräystä noudatetaan 1.8.2010 lukien alkavassa koulutuksessa.

Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus on tarkoitettu erityisesti sellaisille perusopetuksen päättäneille nuorille, joilla ei vielä ole selkiintynyttä käsitystä ammatinvalinnastaan tai joilla ei ole riittäviä valmiuksia ammatilliseen koulutukseen hakeutumiseen ja opinnoista suoriutumiseen. Koulutukseen voisivat tarvittaessa osallistua myös ammatillisen koulutuksen tai lukio-koulutuksen keskeyttäneet. Koulutus ei ole pääsääntöisesti tarkoitettu erityisopetuksen tarpeessa oleville opiskelijoille. Koulutus ei ole myöskään lähtökohtaisesti tarkoitettu maahanmuuttajien kielellisten valmiuksien ja muiden ammatillisiin opintoihin siirtymiseen tarvittavien valmiuksien vahvistamiseen. Kyseiset opiskelijat tulisi pääsääntöisesti ohjata muihin valmistaviin koulutuksiin, kuten maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaan koulutukseen tai vammaisten valmentavaan ja kuntouttavaan opetukseen ja ohjaukseen.

Ammattistartti on perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheeseen kehitetty koulutusväylä, jonka tarkoituksena on tukea onnistuneita siirtymiä koulutusasteelta toiselle ja opiskelijoiden elinikäisten opiskelupolkujen jatkumoa. Ammattistartin tavoitteena on antaa opiskelijoille tietoa ammatillisesta koulutuksesta ja tarvittavia valmiuksia ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen siirtymistä varten. Koulutuksen tavoitteena on tukea ja vahvistaa opiskelijoiden edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto.

Ammattistarttikoulutuskokeilussa mukana olleet koulutuksen järjestäjät pitivät koulutusta tarpeellisenä ja koulutus on löytänyt oman paikkansa perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheen koulutuksena. Kokeilun tulokset ja palautteet ovat positiivisia. Koulutuksen järjestäjät ovat kehittäneet ja ottaneet käyttöön monia uusia toimintatapoja.

Ammattistarttikokeilun yhteydessä tehdyn seurantaselvityksen mukaan ammattistartin opiskelijoista noin 70 % jatkoi vähintään vuoden sisällä opintojaan joko ammatillisessa perustutkintoon johtavassa koulutuksessa, lukiossa tai muussa koulutuksessa tai oli siirtynyt työelämään. Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on, että ammattistarttiväylän vakiintuessa vähintään 80 % opiskelijoista jatkaisi välittömästi opintojaan ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa. Lisäksi noin 10 % jatkaisi opintojaan lukiossa tai muussa koulutuksessa.

Ammattistarttikoulutuksen järjestämisluvan hakeminen

Ammattistarttikoulutuksen järjestäminen edellyttää opetusministeriön lupaa. Myös niiden koulutuksen järjestäjien, jotka ovat olleet mukana ammattistarttikokeilussa on haettava lupaa. Hallituksen esityksen perusteluissa on arvioitu, että alkuvaiheessa lupa koulutuksen järjestämiseen annettaisiin 50-60 koulutuksen järjestäjälle. Tarkoituksena on, että lupa annettaisiin pääosin monialaisille ammattiopistoille, mutta perustelluista syistä se voidaan antaa myös yksi- tai kaksialaisille koulutuksen järjestäjille.

Opetusministeriö on 9.2.2010 päivätyllä kirjeellään pyytänyt ammatillisen koulutuksen järjestäjiä hakemaan lupaa ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen järjestämiseen 15.4.2010 mennessä. Hakemuksia tuli 58, joista osalla on kokeilulupa (43) ja osa on uusia hakemuksia (15). Etelä-Suomen alueelta hakemuksia tuli 19, Lounais-Suomen alueelta 8, Länsi- ja Sisä-Suomen alueelta 13, Itä-Suomen alueelta 7, Pohjois-Suomen alueelta 7 ja Lapin alueelta 4. Ruotsinkielisiä koulutuksen järjestäjiä hakijoista oli 2. Lisäksi Vaasan kaupunki on kaksikielinen koulutuksen järjestäjä.

Ammattistarttikoulutus toteutetaan koulutuksen järjestäjien järjestämisluvissa määrätyn kokonaisopiskelijamäärän puitteissa. Koulutuksen järjestäjä päättää ammattistarttikoulutuksen tarjonnasta.

Eduskunnan hyväksymään vuoden 2010 ensimmäiseen lisätalousarvioon sisältyy ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärän lisääminen 1000 opiskelijalla. Nämä opiskelijapaikat suunnataan erityisesti ammattistarttikoulutukseen.

Järjestämisluvan myöntämiskriteerit

Opetus- ja kulttuuriministeriö on arvioinut koulutuksen järjestäjien hakemuksia seuraavien kriteerien perusteella:

- Ammattistarttikoulutuksen tavoitteiden selkeys ja kohderyhmä

Ammattistarttikoulutuksen järjestämislupahakemuksissa tuli käydä ilmi, että koulutus on suunnattu perusopetuksen päättäneille nuorille, jotka tarvitsevat tukea ja ohjausta ammatinvalinnassa ja ammatilliseen peruskoulutukseen hakeutumisessa. Ammattistartin tavoitteena on selkeyttää kuvaa eri

ammateista, vahvistaa valmiuksia opinnoista suoriutumiseen ja vähentää ammatillisen koulutuksen alkuvaiheen keskeyttämistä. Ammattistarttikoulutus ei ole tarkoitettu aikuisopiskelijoille eikä koulutuksen järjestämislupaa myönnetä järjestäjälle, joka pääsääntöisesti tarjoaa aikuiskoulutusta.

- Ammattistarttikoulutuksen suhde muihin ammatilliseen peruskoulutukseen valmistaviin koulutuksiin ja perusopetuksen lisäopetukseen

Järjestämislupahakemusten käsittelyssä on otettu huomioon muiden valmistavien koulutusten alueellinen tarjonta. Koulutuksen järjestäjille, jotka esittivät koulutusta kohdennettavaksi erityisopiskelijoille tai maahanmuuttajaopiskelijoille, ei esitetä järjestämislupaa, koska kyseisille opiskelijoille on tarjolla muita valmistavia koulutuksia. Ammattistarttikoulutus ei myöskään korvaa perusopetuksen lisäopetusta.

- Ammattistarttikoulutuksen alueellinen tarve
- Yhteistyöverkostojen toimivuus koulutukseen hakeutumisessa ja koulutuksen järjestämisessä

Järjestämislupaa esitettäessä painotetaan, että koulutuksen järjestäjällä on edellytykset toteuttaa ammattistarttikoulutukseen kuuluva eri koulutusaloihin tutustuminen ja työelämään perehtyminen riittävän monipuolisesti.. Järjestämislupaa ei pääsääntöisesti esitetä myönnettäväksi sellaisille yksitai kaksialaisille koulutuksen järjestäjille, joiden alueella on monialaisia ammattistarttikoulutuksen järjestäjiä. Lisäksi painotetaan tiivistä yhteistyötä perusopetuksen ja muiden sidosryhmien välillä.

- Opetus- ja ohjaushenkilöstön riittävyys ja pätevyys koulutuksen järjestämisessä

Päätösesitys

Järjestämislupaa ammattistarttikoulutuksen järjestämiseen esitetään 49:lle koulutuksen järjestäjälle.

Liitteenä taulukko, josta ilmenee ammattistarttikoulutuksen hakijat ja esitys 1.8.2010 lukien myönnettävistä luvista

**AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVAN JA VALMISTAVAN KOULUTUKSEN,
AMMATTISTARTIN JÄRJESTÄMISLUPAHAKEMUKSET 1.8.2010 LUKIEN**

ALUEHALLINTOVIRASTO Maakunta	Kokeilussa mukana	Uusi hakija	Esitys 1.8.2010 lukien	Ei esitetä lupaa
KOKO MAA	43	15	49	9
ETELÄ-SUOMEN AVI	15	4	18	1
Uusimaa	9	1	9	1
Ami-säätiö		x		x
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia	x		x	
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö	x		x	
Helsingin kaupunki	x		x	
Hyria koulutus Oy	x		x	
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	x		x	
Kirkkopalvelut ry	x		x	
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä	x		x	
Suomen Kirkon Seurakuntaopiston säätiö	x		x	
Vantaan kaupunki	x		x	
Itä-Uusimaa		2	2	
Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä		x	x	
Samkommunen för yrkesutbildningen i Östra Nyland		x	x	
Kanta-Häme	1	1	2	
Hämeenlinnan seudun koulutuskuntayhtymä	x		x	
Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä		x	x	
Päijät-Häme	2		2	
Lahden Diakoniasäätiö	x		x	
Päijät-Hämeen koulutus konserni	x		x	
Kymenlaakso	2		2	
Kotkan - Haminan seudun koulutuskuntayhtymä	x		x	
Kouvolan kaupunki	x		x	
Etelä-Karjala	1		1	
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	x		x	
LOUNAIS-SUOMEN AVI	6	2	7	1
Varsinais-Suomi	4	2	5	1
Kaarinan kaupunki	x		x	
Loimaan koulutuskuntayhtymä	x		x	
Paasikiviopistoyhdistys ry		x		x
Raision seudun koulutuskuntayhtymä			x	
Salon seudun koulutuskuntayhtymä	x		x	
Turun kaupunki	x		x	
Satakunta	2		2	
Länsirannikon Koulutus Oy	x		x	
Satakunnan koulutuskuntayhtymä	x		x	
LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN AVI	11	2	11	2
Pirkanmaa	5		5	
Ahlmanin koulun säätiö	x		x	
Pirkanmaan koulutus konserni-kuntayhtymä	x		x	
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	x		x	
Tampereen kaupunki	x		x	
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä	x		x	

ALUEHALLINTOVIRASTO Maakunta	Kokeilussa mukana	Uusi hakija	Esitys 1.8.2010 lukien	Ei esitetä lupaa
Keski-Suomi	2	1	2	1
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	x		x	
Jyväskylän Talouskoulu yhdistys ry				x
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	x		x	
Etelä-Pohjanmaa	1	1	1	1
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	x		x	
Suupohjan koulutuskuntayhtymä		x		x
Pohjanmaa	2		2	
Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur	x		x	
Vaasan kaupunki	x		x	
Keski-Pohjanmaa	1		1	
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	x		x	
ITÄ-SUOMEN AVI	4	3	5	2
Etelä-Savo	1	2	2	1
Etelä-Savon koulutus Oy		x	x	
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	x		x	
Suomen Nuoriso-opiston kannatusyhdistys ry		x		x
Pohjois-Savo	2	1	2	1
Kuopion Talouskoulun Kannatusyhdistys r.y.		x		x
Savon koulutuskuntayhtymä	x		x	
Ylä-Savon ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	x		x	
Pohjois-Karjala	1		1	
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä	x		x	
POHJOIS-SUOMEN AVI	4	3	5	2
Pohjois-Pohjanmaa	4	2	4	2
Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä	x		x	
Oulun Diakonissalaitoksen säätiö		x		x
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	x		x	
Raahen koulutuskuntayhtymä	x		x	
Raahen Porvari- ja Kauppakoulurahasto		x		x
Siika-Pyhäjokilaakson koulutuskuntayhtymä	x		x	
Kainuu	0	1	1	
Kainuun maakunta-kuntayhtymä		x	x	
LAPIN AVI	3	1	3	1
Lappi	3	1	3	1
Kemijärven kaupunki	x		x	
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia	x		x	
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	x		x	
Ylitornion kristillisen opiston kannatusyhdistys ry		x		x